

Л. Д. Пермякова, здобувач

Прокуратура Одеської області,
відділ нагляду за додержанням та застосуванням законів на транспорті,
вул. Пушкінська, 3, Одеса, 65026, Україна

МЕТОДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ РИБНИХ ЗАПАСІВ

У статті розглядаються юридичні, науково обґрунтовані заходи, спрямовані на захист і відтворення рибних та інших водних живих ресурсів, визначається поняття методу правового регулювання охорони рибних запасів держави на матеріалах Одеського регіону.

Ключові слова: метод правової охорони природних ресурсів, відтворення рибних ресурсів, кадастр, моніторинг рибних запасів, законодавство, охорона тваринного світу.

Сукупність способів та прийомів, за допомогою яких право впливає на суспільні відносини через поведінку суб'єктів конкретних відносин, є методом правового регулювання суспільних відносин. Це загальне визначення методу правового регулювання суспільних відносин у своїй основі стосується й методу правого регулювання суспільних відносин у конкретній галузі права.

Ст. 36 Закону України “Про охорону тваринного світу” стверджує, що “охорона тваринного світу включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення та раціональне використання об'єктів тваринного світу” [1,14].

Виходячи із загального поняття, **методами правової охорони природних ресурсів, в тому числі рибних та інших водних живих ресурсів, можна вважати юридичні способи, прийоми, заходи, за допомогою яких держава встановлює межі дозволеної поведінки суб'єктів у їхньому взаємозв'язку з природою в процесі використання природних ресурсів, в тому числі рибних та інших водних живих ресурсів.**

У результаті вивчення законодавчих актів можна стверджувати, що в основному диспозиція норм, спрямованих на охорону тваринного світу, в тому числі рибних та інших водних живих ресурсів, носить чітко імперативний характер, тобто ці норми є **категоричними, зобов'язуючими**. Їх порушення тягне за собою, відповідно до тяжкості скоєного, відповідальність — дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову, матеріальну, кримінальну. Тому метод, за допомогою якого здійснюється правова охорона тваринного світу, в тому числі рибних та водних живих ресурсів, має свою специфіку.

На наш погляд, можна виділити вісім основних методів правової охорони рибних та водних живих ресурсів. Це:

- встановлення заборони та обмежень у користуванні рибними запасами;
- охорона від самовільного користування та порушення встановленого порядку користування рибними запасами;
- охорона середовища мешкання, умов розмноження та шляхів міграції рибних запасів;
- створення заповідників, заказників та виділення інших територій, що підлягають особливій охороні;

–відтворення рибних запасів, в тому числі рідкісних і таких що знаходяться під загрозою зникнення, видів риб;

—подання допомоги рибним запасам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха, внаслідок інших причин;

– пропаганда засобами масової інформації необхідності та важливості охорони рибних запасів;

– створення системи державного обліку, кадастру та моніторингу рибних запасів.

На думку К. А. Бекашева є і такі методи правової охорони природних ресурсів — *запобіжні, захисні, заборонні, відновні заходи* використання ресурсів [2, 18]. Їх можна застосовувати й до розуміння методів правової охорони рибних та інших водних живих ресурсів, а враховуючи предмет дослідження — безпосередньо до рибних запасів. (Див. Таблицю).

Таблиця 1

Запобіжні	Захисні	Заборонні	Відновні
1.пропаганда засобами масової інформації щодо необхідності та важливості охорони рибних запасів 2. створення системи державного обліку, кадастру та моніторингу рибних запасів.	1.охорона від самовільного користування та порушення встановленого порядку користування рибними запасами; 2.охорона середовища мешкання, умов розмноження та шляхів міграції рибних запасів; 33.подання допомоги рибним запасам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха, внаслідок інших причин; 4.створення заповідників, заказників та виділення інших територій, що підлягають особливій охороні;	1.встановлення заборони та обмежень у користуванні рибними запасами;	1.відтворення рибних запасів, в тому числі рідкісних і таких що знаходяться під загрозою зникнення видів риб.

Коротко зупинимось на кожному з них.

1. Встановлення заборони та обмежень у користуванні рібними та водними живими ресурсами є найбільш поширеним методом у правовій охороні живих ресурсів не тільки водойм нашої країни, а й Світового океану. Такі заборонні заходи встановлюються на рівні міністерств і закріплені як в міжнародних конвенціях стосовно Світового океану, так і в правилах рибальства певної країни для конкретного водного басейну.

Наприклад, Конвенція по регулюванню розмірів вічок рибальських сіток і припустимих для лову розміру риб, яка була укладена в Лондоні, 5 квітня 1946 року представниками урядів ряду країн світу, проголошує, що “ни одно судно не должно иметь на борту или применять грунтовые, кошельковые неводы или другие сети, применяемые путем траления по дну или у дна моря, если какая-либо часть этих сетей имеет ячеи меньшего размера, чем размеры, определенные в Приложении I к настоящей Конвенции...”, а “...суда, занимающиеся ловлей скумбрии, сельдевых рыб, песчанки (*Ammodytes*), корюшки, угря, морских дракончиков (*Trachinus draco*), креветок, пильчатых креветок, норвежских омаров или моллюсков, могут иметь на борту и использовать сети с ячеей меньших размеров, чем размеры, предусмотренные в настоящей Конвенции” [3, 256].

Заборонні заходи виражаються також у вигляді конкретних дій, які не можна чинити у зазначеному місці, тобто констатується **заборона здійснювати певний вид діяльності**.

Наприклад, пунктами 9. 1-9. 6 Правил промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України забороняється: скидати в

рибогосподарські водні об'єкти та їхню водоохоронну зону неочищені й не знешкоджені стічні води промислових, комунальних, сільськогосподарських, інших підприємств, а також води від миття транспорту, виробничі, побутові та інші види відходів; скидати ґрунт, вибраний при проведенні днопоглиблювальних, дноочисних та інших робіт; здійснювати заготівлю лісу на берегах рік та їхніх приток, що є місцями нересту цінних видів риб, інших водних живих ресурсів, на відстані менше ніж 1 км від берега і т. ін. [4, 176].

Заборонні заходи виражаються й у визначенні конкретних термінів і територій, у межах яких забороняється будь-яке рибальство чи промисел окремих видів риб та водних живих організмів; забороняється застосування певних знарядь лову; встановлюється промислова міра (тобто мінімальні розміри риб, допустимі до вилову); визначається максимально допустимий прилов риби непромислової міри; встановлюються мінімально допустимі розміри вічок в знаряддях лову і т. д.

Так, зазначеними Правилами, наприклад, забороняється будь-яке рибальство на новоутворених водосховищах та інших водних об'єктах; будь-яке рибальство протягом усього року біля гребель і шлюзів, у районі насосних станцій питного та промислового водопостачання.

Правилами промислового рибальства в басейні Чорного моря забороняється ряд дій, що можуть призвести до погіршення стану рибних запасів та водних живих ресурсів в Чорному морі, а саме “вилов риби, інших водних живих ресурсів на зимувальних ямах” (п. 9. 9. 9.); вилов “різноглибинними тралами шпрота й мерланга в Чорному морі — протягом всього року” (п. 14. 6.), “сітками камбали — калкана в Чорному морі — з 1 лютого по 31 жовтня за винятком періоду нерестової заборони” (п. 14. 7. 1) і т. д. [5, 185].

Треба сказати що, даний метод має суттєве значення в збереженні рибних запасів й важливість його — в своєчасності застосування. Так, за часи існування рибоколгоспів, останні, виконуючи державні плани — замовлення на вилов риби та інших водних живих ресурсів, — часто використовували такі знаряддя лову, що завдавали суттєву шкоду не тільки рибним запасам, але і самим водоймам.

На початку 80-х років в Дністровському лимані в Одеській області колгоспи широко застосовували “гури” (донні трали без мотні), котрі органами рибоохорони (з певними труднощами) було заборонено тільки тоді, коли запаси дністровського раку і бичка виявилися настільки підірваними, що про подальший промисел їх не могло бути й мови.

Сьогодні на цій водоймі застосовують закидні неводи. Як виявилось, в результаті спілкування із працівниками органів рибоохорони Одеського регіону ці знаряддя лову, враховуючи їх конструкцію та призначення, завдають суттєвої шкоди іхтіофауні водойми, знищують донні біоценози. Тому, на наш погляд, їх застосування у цій водоймі варто заборонити.

2. Охорона від самовільного користування та порушення встановленого порядку користування рибними та іншими живими водними ресурсами як метод теж має місце в існуючих правилах рибальства. Під ним розуміється здійснення користувачами — підприємствами, організаціями, громадянами — добування риби на рибопромислових ділянках та спеціально відведених органами рибоохорони лише при наявності та згідно з договорами, а за межами рибопромислових ділянок і на ділянках загального користування — за квитками, що видаються органами рибоохорони на кожне судно, бригаду, ланку чи промислове знаряддя лову.

3. При розміщенні, проектування та забудові населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів, введенні в господарський обіг цілинних земель, заболочених, прибережних територій, здійсненні лісових користувань, видобування

корисних копалин, при будівництві гідротехнічних споруд законодавство України вимагає розроблення і здійснення заходів, які забезпечували б охорону середовища перебування, умов розмноження і збереження шляхів міграції тварин, в тому числі й рибних та інших водних живих ресурсів.

Тимчасовий порядок ведення рибного господарства і здійснення рибальства, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28. 09. 1996 року № 1192, передбачає, що “під час здійснення господарської діяльності, проведення будь-яких видів робіт на рибогосподарських водоймах, у прибережних захисних смугах і водоохоронних зонах, на континентальному шельфі та у виключній (морській) економічній зоні України повинні передбачатися і здійснюватися користувачами заходи щодо збереження належного екологічного стану і умов відтворення водних живих ресурсів, забезпечення недоторканності місць нересту, зимівлі, нагулу цінних видів риб та інших місць, що становлять особливу цінність для їх охорони і відтворення. Експлуатація гідротехнічних та інших споруд на водних об’єктах, встановлення гідрологічного режиму та інша діяльність, що може вплинути на умови існування водних живих ресурсів, повинна здійснюватися з урахуванням інтересів рибного господарства” [6,167].

Тому, рибогосподарським законодавством забороняється використовувати для сплаву лісу ріки, які є місцями нересту лососевих та осетрових риб, скидати у господарські водойми, на їх береги і на лід цих водойм нафтопродукти, стічні води, які містять забруднюючі речовини та інші промислові відходи, добувати водні живі ресурси (за винятком випадків, передбачених правилами рибальства) в місцях нересту, на шляхах нерестової та іншої міграції і в місцях нагулу цінних видів риб і т. ін.

4. Наступний, не менш важливий метод — це створення заповідників, заказників та виділення інших територій, що підлягають особливій охороні.

Відповідно до ст. 61 Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” ділянки суші та водного простору, природні комплекси й об’єкти, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну і народногосподарську цінність та призначені для збереження природної різноманітності, генофонду видів тварин і рослин, які підтримання загального екологічного балансу та фоновий моніторинг навколишнього природного середовища, вилучаються з господарського використання повністю або частково і оголошуються територією чи об’єктом природно-заповідного фонду України”[7,14].

Охорона тваринного світу, а саме рибних та інших водних живих ресурсів, що мають особливу цінність, здійснюється шляхом організації державних заповідників, заказників. Виділяються певні ділянки водного простору, в яких мешкають цінні види риб, водних живих організмів чи морських ссавців і забезпечується охорона всього природного комплексу шляхом встановлення заповідного режиму, додержання вимог щодо охорони територій та об’єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської чи іншої діяльності, здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання, організації систематичних спостережень за станом такого об’єкта. Проводяться комплексні дослідження з метою розробки наукових основ збереження та ефективного використання об’єкта, що підлягає охороні.

Як показує практика, охорона певних видів тваринного світу здійснюється в основному комплексно.

Так, на території Одеської області 10 серпня 1998 року Указом Президента України № 861/98 “З метою поліпшення збереження в природному стані унікальних природних комплексів у дельті Дунаю, розвитку міжнародного співробітництва, наукових досліджень і моніторингу навколишнього природного середовища” [8, 2] створено Дунайський біосферний заповідник розміром 46402, 9

гектарів з протоками, внутрішніми водоймами та двокілометровою смугою в акваторії Чорного моря

Заповідник створено на території колишнього природного заповідника “Дунайські плавні”, який за часів існування СРСР був еталоном незайманої природи. Новий статус біосферного заповідника дозволяє одночасно із раціональним використанням природних ресурсів та їх охороною здійснювати господарчу діяльність, спрямовану на оздоровлення довкілля. В зонах різного заповідного режиму дозволяється контрольована й обмежена господарча діяльність, в тому числі промислове та спортивне рибальство. За допущені порушення природоохоронного законодавства в таких зонах застосовується посилена відповідальність.

Щодо виділення інших територій, які підлягають особливій охороні в зазначеному методі, то, згідно з Правилами рибальства в басейні Чорного моря, державні органи рибоохорони узгоджено з науковими рибогосподарськими підприємствами, установами, організаціями визначають межі нерестових ділянок, зимувальних ям і організовують їх охорону в період нересту, зимівлі риб, інших водних живих ресурсів [5,184].

5. Метод відтворення рибних запасів, розведення рідкісних і таких, що знаходяться під загрозою зникнення, видів риб та інших водних живих ресурсів передбачає збереження генетичного фонду таких ресурсів і здійснюється шляхом штучного розведення чи вирощування водних організмів, які перебувають у неволі в спеціально створених штучних рибницьких або інших пристосованих для цього спорудах, ізольованих природних чи штучних водоймах.

З цією метою наукові установи та організації проводять дослідження штучного розведення риб та інших водних організмів, створюють центри та “банки” зберігання необхідного для цього генетичного матеріалу.

На нашу думку, зазначений метод можна узагальнити таким поняттям як *відтворення рибних запасів*, бо воно ширше за попередні поняття згаданого методу. Згідно з природоохоронним законодавством відтворення рибних та інших водних живих ресурсів — це є природне або штучне (розведення, переселення, акліматизація тощо) поновлення чисельності популяцій водних живих ресурсів, які скорочуються в процесі їх вилову або природної смертності [5,183].

Однак всі зазначені заходи для збереження екологічної рівноваги забороняється здійснювати без дозволу державних органів рибоохорони.

6. Надання допомоги рибним та іншим водним живим ресурсам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха, внаслідок інших причин. Ст. 47 Закону України “Про тваринний світ” передбачає, що користувачі об’єктами тваринного світу зобов’язані надавати допомогу диким тваринам в разі виникнення стихійного лиха та надзвичайних екологічних ситуацій, які загрожують існуванню тварин, негайно інформувати про це органи Міністерства екології та природних ресурсів України.

Капітани суден, бригадири лову, начальники рейсів, наукові працівники при проведених промислах, розвідки чи науково-дослідницьких робіт повинні чітко слідувати за станом водойм, риб та водних живих ресурсів, що в них мешкають, і в разі їх захворювання чи загрози загибелі повідомляти про це в державні органи рибоохорони. Разом з тим, законом забороняється добування і використання тварин, в тому числі рибних та інших живих водних ресурсів, які зазнали лиха чи знаходяться в таких надзвичайних екологічних ситуаціях.

Крім зазначених заходів цього методу, законодавцем встановлено й засіб попередження загибелі тварин під час здійснення виробничих процесів та експлуатації транспортних засобів. Згідно з ст. 40 Закону України “Про тваринний світ” підприємства, установи, організації та громадяни зобов’язані вживати заходів для запобігання загибелі тварин під час здійснення виробничих

процесів, в тому числі зберігання, транспортування, застосування небезпечних для тварин препаратів, хімічних речовин та сполук, складування, знищення, захоронення промислових і побутових відходів, проведення сільськогосподарських, лісгосподарських та лісозаготівельних та інших робіт, а також під час експлуатації електричної мережі та транспортних засобів.

Якщо в процесі будівництва господарських та інших об'єктів чи споруд або при проведенні будь-яких робіт неможливо уникнути заподіяння шкоди водним живим ресурсам, повинно бути передбачено виділення компенсаційних коштів для здійснення заходів щодо охорони та відтворення цих ресурсів. Порядок обчислення, стягнення і використання зазначених компенсаційних коштів встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням Державного департаменту рибного господарства України.

7. Такий метод, як пропаганда засобами масової інформації необхідності та важливості охорони рибних запасів відіграє важливу роль в охороні, відтворенні та збереженні природи. Ефективність такого методу залежить прямо пропорційно від суспільної свідомості людини, громадянина.

Згідно з ст. 36 Закону України “Про тваринний світ”, охорона тваринного світу “передбачає комплексний підхід до вивчення стану, напрацювання і здійснення заходів щодо охорони та поліпшення екологічних систем...”[1, 23]. І одним із шляхів забезпечення такої охорони є виховання громадян у дусі гуманного ставлення до тварин, пропаганди важливості охорони тваринного світу. Останнім часом пропаганда із другорядного методу охорони фауни стала самостійним, одним із головних методів. При цьому в деяких випадках вона реальніша, ніж організація природоохоронних територій, не така дорога, а іноді є єдино можливим методом охорони дикої фауни. Шляхи активної реалізації цього методу полягають у розширенні державними, громадськими організаціями випуску інформаційно-популярної, освітньої, художньої літератури та кінофільмів з питань охорони довкілля, посилення лекційної пропаганди, висвітлення цих питань по радіо і телебаченню.

Безпосередньо така форма роботи вимагає спеціальної координації діяльності наукових, державних і громадських організацій.

Специфічний напрям пропагандистської діяльності — профілактика браконьєрства. Значну роль в цьому можуть відіграти різні семінари, лотереї, виставки, фонди, конкурси, періодична преса. За допомогою останньої інформацію можна спрямувати на конкретну аудиторію (наприклад, для жителів одного району чи області), подати не лише текст, а й ілюструвати фотографіями, малюнками, що значно полегшує її засвоєння.

Протягом останніх років управлінням “Одесарибвод” приділяється значна увага здійсненню заходів, спрямованих на комплексне вирішення питань, пов'язаних з проведенням масово-роз'яснювальної роботи серед населення. Висвітлення цієї роботи здійснюється створеною у 1997 році прес-службою. У пресі, радіо та телебаченні виступають керівники і спеціалісти управління та підрозділів (іхтіологи, рибоводи, держінспектори), вчені, відповідальні працівники обласної та місцевих держадміністрацій.

У 2000 році в засобах масової інформації було опубліковано близько 400 матеріалів різної тематики: звітів, інформацій, статей проблемного характеру та нормативно-правових актів з охорони водних живих ресурсів. Значний інтерес та громадський резонанс викликали, зокрема матеріали щодо проблем Дністровського та Тилигульського лиманів, та любительського рибальства.

8. Метод створення системи державного обліку, кадастру та моніторингу рибних запасів.

Відповідно до ст. 22 Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” для забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації

про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та створення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створюється система державного моніторингу навколишнього природного середовища. Для обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання ведуться державні кадастри природних ресурсів. Порядок їх введення визначається Кабінетом Міністрів України. Відповідно до ст. 55 Закону України “Про тваринний світ” моніторинг тваринного світу є складовою частиною моніторингу навколишнього природного середовища.

Для забезпечення охорони та організації раціонального використання тваринного світу ведеться: державний облік тварин, облік обсягів їх добування, а також державний кадастр тваринного світу, який містить систематизовану сукупність відомостей про географічне поширення видів (груп видів) тварин, про їх чисельність і стан, характеристики середовища їх існування і сучасного господарського використання та інші відомості. Разом з тим, така праця є методом — шляхом забезпечення правової охорони рибних та водних живих ресурсів.

Роботу з ведення державного кадастру, обліку чисельності і використання рибних та водних живих ресурсів організовує Державний департамент рибного господарства України разом із спеціально уповноваженими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування [9,155].

Відповідно до Положення про порядок ведення державного кадастру тваринного світу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 1994 р. N 772 “державний кадастр тваринного світу — систематизована сукупність відомостей про географічне поширення видів (груп видів) тварин, їх чисельність і стан, характеристики середовища їх перебування і сучасного господарського використання, а також інших даних, необхідних для забезпечення охорони і раціонального використання тваринного світу” [10,152]. Однак, як свідчить аналіз матеріалів практики ведення державного обліку об’єктів тваринного світу та безпосередньо рибних запасів органами екології та природних ресурсів, мисливського та рибного господарства, науковими організаціями цей облік здійснюється безсистемно й неорганізовано, в зв’язку з відсутністю необхідної нормативно-правової бази, що регулює зазначені питання.

Одеськими науковцями — іхтіологами Старушенко Л. І. та Бушуєвим С. Г. в 2001 році була зроблена спроба проаналізувати рибогосподарчий стан причорноморських лиманів.

Вони констатують, що, хоч причорноморським лиманам за останні роки присвячено сотні наукових статей, відчутна потреба у сучасних відомостях про результати використання рибного господарства. Вчені вважають, що прогнозувати подальший розвиток рибиництва і рибного промислу на цих водоймах важко, а то й неможливо [11,46].

Вивчення звітів, інформацій та статистичних даних таких служб, як Державне управління екології та природних ресурсів Одеської області, управління “Одесарибвод”, ПівденНІРО дає підстави говорити, що існує різнобій і у кількісних оцінках розмірів промислової рибопродуктивності окремих лиманів, бо різні автори користувалися не тільки дещо відмінними даними *про розмір уловів, але і різними визначеннями площі аналізованих водойм.*

Не можна не відзначити, що офіційні статистичні дані, особливо за останні роки, дуже слабо відбивають реальні розміри уловів риби. Обсяги неврахованого видобутку при веденні легального промислу (“тіньовий” промисел) і браконьєрського вилову не тільки не піддаються порівнянню, але найчастіше в багато разів перевищують офіційні показники, що декларуються. Практично жодною організацією та установою, які ведуть державний кадастр тваринного світу, в тому числі водних живих ресурсів, не враховується вилов риби

рибалками — любителями, в тому числі найбільш цінних та ліквідних видів риби [11,46].

Підсумуємо. Розглянуті конкретні методи правової охорони рибних запасів допоможуть, на наш погляд, якоюсь мірою науково обґрунтовано і практично переконливо в раціональній організації регулювання рибальства — що і є *метою нашої статті*.

Література

1. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — N 14. — Ст. 97.
2. Бекяшев К. А. Охрана природы и рыбохозяйственное законодательство. — М., 1981. — 128с.
3. Конвенция по регулированию размеров ячей рыболовных сетей и допустимой для лова величины рыб от 5 апреля 1946 г. // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключенных СССР с иностранными государствами. — 1961. — вып. XX. — 357с.
4. Правила промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України: Наказ Державного комітету рибного господарства України №33 від 18. 03. 99р. // Екологія і закон. — 1998. — 704с.
5. Правила промислового рибальства в басейні Чорного моря: Наказ Державного Комітету рибного господарства України №164 від 08. 12. 1998 р. // Екологія і закон. — 1998. — 704с.
6. Тимчасовий порядок ведення рибного господарства і здійснення рибальства: Постанова Кабінету Міністрів України № 1192 від 28. 09. 1996 року // Екологія і закон. — 1998. — К. — 704с.
7. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. // Екологія і закон. — 1998. — К. — 704с.
8. Про створення Дунайського біосферного заповідника: Указ Президента України № 861/98 від 10 серпня 1998 р. // Урядовий Кур'єр. — 1998. — №43.
9. Положення про Державний департамент рибного господарства: постанова Кабінету Міністрів України N 1226 від 4 серпня 2000 р. // Екологія і закон. — 1998. — 704с.
10. Положення про порядок ведення державного кадастру тваринного світу: постанова Кабінету Міністрів України №772 від 15 листопада 1994 р. // Екологія і закон. — 1998. — 704с.
11. Старушенко Л. И., Бушуев С. Г. Причерноморские лиманы Одесщины и их рыбохозяйственное использование. — Одесса. — 2001. — 164с.

Л. Д. Пермякова, соискатель

Прокуратура Одесской области,
отдел по надзору за соблюдением и применением законов,
ул. Пушкинская, 3, Одесса, 65026, Украина

МЕТОДЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОХРАНЫ РЫБНЫХ ЗАПАСОВ

РЕЗЮМЕ

На состояние рыбных запасов, а также водных живых ресурсов наших водоемов имеет влияние ряд различных факторов. В основном это — нерациональное их использование, ухудшение гидрологического режима водных объектов, уменьшение нерестовых площадей, загрязнение сточными водами промышленных предприятий водных объектов, браконьерство и др. На основе изучения действующего законодательства, с учетом практических материалов, автором дано определение понятия метода правовой охраны рыбных запасов, сформулирован перечень основных методов такой правовой охраны и кратко сформулировано значение каждого из них для охраны и воспроизводства рыбных запасов государства.

Ключевые слова: метод правовой охраны природных ресурсов, воспроизводство рыбных ресурсов, кадастр, мониторинг рыбных запасов, законодательство, охрана животного мира.